EL PUNT AVUI+

ECONOMIA EXDEGÀ DEL COL·LEGI D'ECONOMISTES DE CATALUNYA -
10 novembre 2019 2.00 h

Un món desigual

JOAN B. CASAS - EXDEGÀ DEL COL·LEGI D'ECONOMISTES DE CATALUNYA

Les causes i els efectes de les desigualtats econòmiques han constituït des de sempre una de les línies bàsiques de la recerca de la ciència econòmica. La concessió del premi Nobel d'economia que enguany reconeix els treballs dels autors (Duffo, Banerjee i Kremer) en el disseny de programes, basats en l'experiència, a aplicar en països en vies de desenvolupament o, en un enfocament més rupturista, les recents aportacions de Thomas Piketty en serien exemples ben recents. Aquest interès és socialment important perquè bona part dels conflictes de la humanitat tenen el seu origen en les desigualtats econòmiques, és a dir, en com es genera i es distribueix l'ingrés i la riquesa.

Mentre que l'any 2019 l'Estat espanyol és el 10è estat del món amb més milionaris (Credit Suisse), una quarta part de la seva població presenta risc clar d'exclusió social i de pobresa (Càritas)

Les dades que ens aporten diverses organitzacions, tant de l'àmbit internacional com de caràcter local, permeten afirmar que el camí que falta per recórrer és immens, malgrat que durant les últimes dècades una part significativa de la població mundial ha incrementat el seu nivell de vida. Aquest fenomen s'ha produït en paral·lel al d'un reduït percentatge de la població que absorbia una part notable dels guanys del creixement, tendència que es va mantenir inclús durant el període de la Gran Recessió.

Així, a la vegada que l'increment de renda mundial beneficiava en un 90% àmplies zones d'Àsia, en especial la Xina, un 1% incrementava la seva participació en la riquesa mundial del 32% l'any 2000 al 45% l'any 2019 (Banc Credit Suisse).

La disparitat no és menys acusada en l'àmbit salarial, en què un 10% dels treballadors concentren el 50% del salari mundial (OIT). Pel que fa a l'equitat interna de cada país, utilitzant el conegut índex de GINI (en què l'equitat perfecta seria 0 i la iniquitat perfecta seria 100), no més de 15 països presenten un índex inferior a 30, amb una presència destacada del model nòrdic (Banc Mundial).

En un àmbit més proper, mentre que l'any 2019 l'Estat espanyol és el 10è estat del món amb més milionaris i el 8è en creixement d'aquest segment (Credit Suisse), una quarta part de la seva població, amb un percentatge similar a Catalunya, presenta risc clar d'exclusió social i de pobresa (Càritas), a la vegada que la precarietat laboral afecta un 40% dels treballadors i la diferència entre els sous executius de les empreses cotitzades a l'Íbex 35 és de mitjana 120 vegades més elevat que el sou mitjà de les seves plantilles (Intermón Oxfam).

No deu ser realista pensar que avançar cap a un món més equitatiu és només una qüestió de voluntat política però és evident que cal en primer lloc no assumir aquest nivell de desigualtat com a inevitable i la seva cronificació com a natural.